

شماره ۱۴۰۳۸۴ / ق ۱۰۰ - ۱۳۶۷/۱۲/۲۹

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت دادگستری

وزارت کشور - سازمان نظام پزشکی

قانون تعزیرات حکومتی امور بهداشتی و درمانی که در جلسه ۲۳ / ۱۲ / ۶۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام جمهوری اسلامی ایران تصویب و طی نامه شماره ۲۶۲۳ / ۰۱ / م مورخ ۲۸ / ۱۲ / ۶۷ ریاست محترم جمهوری واصل گردیده است به پیوست جهت اجراء ابلاغ میگردد.

نخست وزیر - میر حسین موسوی

مصوبه ی مجمع تشخیص مصلحت نظام اسلامی

موضوع ((تعزیرات حکومتی امور بهداشتی و درمانی)) در جلسه مورخ ۲۳ / ۱۲ / ۱۳۶۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام اسلامی مورد بحث و بررسی قرار گرفت و در این زمینه ((قانون تعزیرات حکومتی امور بهداشتی و درمانی)) بشرح زیر به تصویب رسید

فصل اول - تعزیرات حکومتی خدمات تشخیصی و درمانی

ماده ی ۱- ایجاد موسسات پزشکی غیر مجاز توسط اشخاص فاقد صلاحیت از نظر تخصصی جرم بوده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم میگردد:

مرتبۀ ی اول - تعطیل موسسه و ضبط کلیه ی ملزومات موسسه بنفع دولت .

مرتبۀ ی دوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ ی اول ، جریمه ی نقدی به میزان یک میلیون تا ده میلیون ریال و اعلام نام در جراید .

مرتبۀ ی سوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ ی دوم ، زندان از شش ماه تا یکسال .

ماده ی ۲- ایجاد موسسه ی پزشکی توسط افراد متخصص بدون پروانه ی کار جرم بوده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم میگردد:

مرتبۀ اول - تعطیل موسسه ، تویخ کتبی و درج در پرونده ی پزشکی .

مرتبۀ ی دوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ ی اول ، جریمه ی نقدی بمیزان یکصد هزار تا یک میلیون ریال .

مرتبۀ ی سوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ ی اول ، جریمه نقدی بمیزان یک میلیون تا ده میلیون ریال و ضبط اموال موسسه به نفع دولت .

ماده ی ۳ - خودداری بیمارستانها از پذیرش و ارائه ی خدمات اولیه ی لازم به بیماران اورژانس جرم محسوب شده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم میگردد:

مرتبۀ ی اول - جریمه ی نقدی از یکصد هزار تا پانصد هزار ریال ، تویخ کتبی و درج در پرونده ی پزشکی .

مرتبۀ ی دوم - جریمه ی نقدی پانصد هزار تا یک میلیون ریال ، لغو پروانه ی مسوول فنی موسسه ، تویخ کتبی و درج در پرونده ی پزشکی .

مرتبۀ ی سوم - جریمه ی نقدی از مبلغ یک میلیون تا پنج میلیون ریال ، لغو پروانه ی مسوول فنی موسسه ، لغو پروانه تاسیس ، تویخ کتبی و درج در پرونده پزشکی .

ماده ۴ - ایجاد و یا ارائه ی خدمات مازاد بر احتیاج به منظور سودجویی و یا دخل و تصرف در صورتحساب و

دریافت اضافه از نرخهای اعلام شده از ناحیه ی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی جرم محسوب شده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم میگردد:

مرتبۀ ی اول - جریمه ی نقدی به میزان دو برابر اضافه دریافتی از بیماران ، توبیخ کتبی و درج در پرونده ی پزشکی .

مرتبۀ ی دوم - جریمه ی نقدی به میزان پنج برابر اضافه دریافتی از بیماران ، لغو پروانه ی مسوول فنی ، توبیخ کتبی و درج در پرونده ی پزشکی .

مرتبۀ ی سوم - جریمه نقدی به میزان پنج برابر اضافه دریافتی از بیماران ، لغو پروانه ی مسوول فنی ، توبیخ کتبی و درج در پرونده ی پزشکی .

تبصره - میزان حق العلاج بیماران از طریق وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی اعلام خواهد شد .

ماده ی ۵ - بکارگیری کلیه ی متخصصین و صاحبان حرفه های پزشکی و پیراپزشکی که فاقد مجوز قانونی کار ، صادره از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشند، در موسسات پزشکی جرم محسوب شده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم میشود :

مرتبۀ ی اول - جریمه ی نقدی به میزان یکصد هزار ریال تا پانصد هزار ریال ، توبیخ کتبی و درج در پرونده ی پزشکی .

مرتبۀ ی دوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ ی اول ، لغو پروانه ی مسوول فنی .

مرتبۀ ی سوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ ی دوم، لغو پروانه ی تاسیس .

ماده ی ۶ - صاحبان حرفه های پزشکی و پیراپزشکی فاقد مجوز های قانونی کار مندرج در ماده ی ۵ که در محل غیر مجاز بکار مشغول شده اند به مجازاتهای زیر محکوم خواهند شد :

مرتبۀ ی اول - درج تخلف در پرونده ی پزشکی و اعزام به محل کار قانونی .

مرتبۀ ی دوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ ی اول ، جریمه ی نقدی بمیزان پانصد هزار تا پنج میلیون ریال به تناسب .

مرتبۀ ی سوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ ی دوم ، محکومیت به اضافه خدمت در محل کار قانونی حداکثر تا دو برابر مدت قانونی .

ماده ی ۷ - بکارگیری افراد فاقد صلاحیت حرفه ای در موسسات پزشکی جرم محسوب شده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم خواهد شد :

مرتبۀ ی اول - جریمه ی نقدی به میزان پانصد هزار تا یک میلیون ریال ، توبیخ کتبی و درج در پرونده ی پزشکی .

مرتبۀ ی دوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ ی اول ، لغو پروانه ی مسوول فنی ،

مرتبۀ ی سوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ ی دوم لغو پروانه ی تاسیس .

تبصره - افراد فاقد صلاحیت شاغل نیز به مراجع ذیصلاح قضایی جهت برخورد قانونی معرفی خواهند گردید.

ماده ی ۸ - ترك موسسه ی پزشکی توسط مسوول فنی و پزشك كشيک و ساير كادرهای تخصصی در ساعت مقرر، تعطیل غیر موجه مطب و و یا موسسه ی پزشکی بدون اطلاع سازمان نظام پزشکی ونپذیرفتن در صدي از بیماران بیمه که وزارت بهداشت، درمان و آ آموزش پزشکی تعیین مینماید، جرم محسوب شده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم میگردد:

مرتبۀ ی اول - توبیخ کتبی و درج در پرونده ی پزشکی .

مرتبۀ ی دوم - علاوه بر مجازات مرتبۀ ی اول ، جریمه ی نقدی به میزان یکصد هزار تا پانصد هزار ریال .

مرتبۀ ی سوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ ی دوم ، لغو پروانۀ ی مسوول فنی .

تبصره - در صورت لغو پروانۀ ی مسوول فنی و یا لغو پروانۀ ی تاسیس در مورد موسسات پزشکی (مشمولین مواد ۲ و ۴ و ۵ و ۷ و ۸) جهت تعیین تکلیف قانونی برای انتخاب مسوول فنی جدید و هیات موسس جدید مراتب به کمیسیون قانونی تشخیص امور پزشکی ارجاع میگردد و ضمناً تا تعیین تکلیف نهایی از طریق کمیسیون فوق از طرف وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی مسوول فنی موقت برای اداره ی موسسه منصوب و به کارگماشته خواهد شد .

مادۀ ی ۹ - چنانچه اعمال خلاف مندرج در مواد ۱ و ۳ و ۴ و ۷ سبب ورود خسارت جانی و مالی به افراد شود، مجازاتهای مندرج ، مانع رسیدگی و پی گرد قانونی موسسه و یا افراد متخلف و اعمال مجازاتهای مربوط توسط مراجع ذیصلاح قضایی نخواهد گردید.

مادۀ ی ۱۰ - چنانچه تخلفات متعددی در واحدهای موضوع این قانون صورت پذیرد ، در هر مورد مجازاتهای مربوط اعمال خواهد شد .

مادۀ ی ۱۱ - در مورد جرائم موضوع این قانون کمیسیونی مرکب از سرپرست نظام پزشکی مرکز و یا استان بر حسب مورد و مدیر عامل سازمان منطقه ای بهداشت و درمان استان و نماینده ی وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی موضوع را بدوا رسیدگی نموده ودر صورت تشخیص وقوع جرم در مورد موسسات دولتی به کمیسیون تعزیرات حکومتی بخش دولتی و در موارد غیر دولتی به دادسرای انقلاب اسلامی جهت تعیین مجازات معرفی می نماید.

مادۀ ی ۱۲ - کلیه ی درآمدهای حاصل از مجازاتهای این قانون به خزانه واریز میشود و وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است اعتبارات مورد نیاز جهت اجرای این قانون را مطابق تشخیص وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی قرار دهد .

فصل دوم - تعزیرات توزیع و فروش دارو و شیرخشک و ملزومات پزشکی ، دندانپزشکی و آزمایشگاهی

بخش ۱ - دارو :

مادۀ ی ۱۳ - دارو باید دارای پروانۀ ی ساخت یا مجوز ورود از طرف وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی باشد و عرضه و فروش داروی فاقد پروانۀ ی ساخت یا مجوز ورود از طرف داروخانه جرم محسوب شده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم میگردد:

مرتبۀ ی اول - اخطار کتبی و جمع آوری داروهای غیر مجاز .

مرتبۀ ی دوم - جریمه نقدی تا مبلغ یکصد هزار ریال و ا انعکاس مراتب در پرونده .

مرتبۀ ی سوم - قطع سهمیه ی دارویی تا مدت سه ماه .

مرتبۀ ی چهارم - تعطیل داروخانه تا مدت یکسال .

مادۀ ی ۱۴ - داروخانه باید دارای پروانۀ ی تاسیس از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد و تخلف از آن جرم محسوب شده و محل مذکور بلافاصله تعطیل میگردد.

مادۀ ی ۱۵ - عرضه و فروش دارو باید با حضور مسوول فنی انجام گیرد و تخلف از آن جرم محسوب شده و محل مذکور بلافاصله تعطیل می گردد.

مادۀ ی ۱۶ - مسوول فنی باید در ساعات مقرر در داروخانه حضور داشته باشد و تخلف از آن جرم محسوب شده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم می گردد:

مرتبۀ ی اول - اخطار کتبی با درج در پرونده .

مرتبہ ی دوم - جریمہ نقدی تا مبلغ یکصد هزار ریال .

مرتبہ ی سوم - جریمہ نقدی تا مبلغ دوپست هزار ریال .

مرتبہ چهارم - لغو موقت پروانه ی مسوولیت فنی تا مدت سه ماه .

ماده ی ۱۷ - داروخانه باید دارو را از شبکه های توزیع تعیین شده از سوی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی (شرکتهای توزیع کننده ی دارو) تهیه و تدارک نماید. عدم رعایت ضوابط این ماده جرم محسوب شده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم می گردد:

مرتبہ ی اول - اخطار کتبی با درج در پرونده .

مرتبہ ی دوم - جریمہ نقدی تا مبلغ پانصد هزار ریال .

مرتبہ ی سوم - جریمہ نقدی تا مبلغ پانصد هزار ریال و قطع سهمیه دارویی تا مدت سه ماه .

مرتبہ ی چهارم - تعطیل موقت داروخانه تا مدت یکسال .

تبصره - مبادله ی دارو در حد متعارف مصرف یک روز بین داروخانه های یک شهر مشمول ضوابط فوق نخواهد بود.

ماده ی ۱۸ - دارو باید در مقابل نسخه ی پزشک ارائه شود و ارائه ی آن بدون نسخه ی پزشک جرم محسوب شده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم میشود :

مرتبہ ی اول - تذکر کتبی .

مرتبہ ی دوم - اخطار کتبی با درج در پرونده .

مرتبہ ی سوم - جریمہ نقدی تا مبلغ پنجاه هزار ریال .

مرتبہ ی چهارم - جریمہ نقدی تا مبلغ یکصد هزار ریال .

مرتبہ ی پنجم - قطع سهمیه ی دارویی تا مدت یکماه .

تبصره - لیست اقلامی که ارائه ی آنها بدون نسخه ی پزشک مجاز میباشد از سوی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی اعلام می گردد.

ماده ی ۱۹ - دارو باید طبق قیمت رسمی برای مصرف کننده ، به متقاضی ارائه شود و قیمت هر قلم از داروهای ارائه شده در نسخه درج شود و نسخه نیز به مهر داروخانه ممهور گردد و در مورد نسخ بیمه ی خدمات درمانی کپی نسخه (نسخه دوم) پس از درج قیمت مهر گردد. تخلف از این ماده جرم محسوب شده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم می گردد :

الف - گرانفروشی :

مرتبہ ی اول - جریمہ ی نقدی تا مبلغ پنجاه هزار ریال .

مرتبہ ی دوم - جریمہ ی نقدی تا مبلغ پانصد هزار ریال و نصب پارچه به عنوان گرانفروشی .

مرتبہ ی سوم - جریمہ ی نقدی تا مبلغ یک میلیون ریال و قطع سهمیه ی دارویی به مدت یکماه .

مرتبہ ی چهارم - تعطیل داروخانه تا مدت یکسال.

ب - عدم درج قیمت در نسخ بیماران و ممهور نمودن آنها :

مرتبہ ی اول - تذکر کتبی .

مرتبہ ی دوم - اخطار کتبی .

مرتبہ ی سوم - جریمہ نقدی تا مبلغ پنجاه هزار ریال .

مرتبہ ی چهارم - جریمہ نقدی تا مبلغ یکصد هزار ریال .

ماده ی ۲۰ - نگهداری و یا عرضه و یا فروش داروهای فاسد و یا تاریخ گذشته که بایستی معدوم شوند ، جرم بوده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم می شود :

الف - عرضه و نگهداری :

مرتبہ ی اول - تذکر کتبی و جمع آوری داروهای فاسد و یا تاریخ گذشته .

مرتبہ ی دوم - جریمہ نقدی تا مبلغ یکصد هزار ریال و جمع آوری داروهای فاسد و یا تاریخ گذشته .

مرتبہ ی سوم - قطع سهمیه ی دارویی تا مدت سه ماه .

مرتبہ ی چهارم - تعطیل موقت تا شش ماه .

ب - فروش :

چنانچه در سایر قوانین مجازاتهای شدیدتری پیش بینی نشده باشد ، علاوه بر جبران خسارت وارده به بیمار :

مرتبہ ی اول - جریمہ نقدی تا مبلغ یکصد هزار ریال و جمع آوری داروهای فاسد و یا تاریخ گذشته .

مرتبہ ی دوم - جریمہ نقدی تا مبلغ پانصد هزار ریال و قطع سهمیه ی دارویی تا مدت یکماه .

مرتبہ ی سوم - تعطیل داروخانه تا مدت یکسال .

ماده ی ۲۱ - در داروخانه نباید غیر از دارو ، لوازم بهداشتی و آرایشی شیرخشک ، غذای کودک و لوازم مصرفی پزشکی مجاز ، کلا لای دیگری بفروش برسد.تخلف از ضوابط این ماده جرم بوده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم میشود:

مرتبہ ی اول - تذکر کتبی .

مرتبہ ی دوم - اخطار کتبی و درج در پرونده .

مرتبہ ی سوم - جمع آوری کالا های غیر مجاز .

مرتبہ ی چهارم - جریمہ نقدی تا مبلغ یکصد هزار ریال و ضبط کالاهای غیر مجاز به نفع دولت .

ماده ی ۲۲ - چنانچه داروخانه لوازم بهداشتی و آرایشی ، شیر خشک ، غذای کودک و لوازم مصرفی پزشکی مجاز را بیش از قیمتهای تعیین شده عرضه نماید گرانفروشی محسوب شده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم میشود:

الف - گرانفروشی تا مبلغ دو هزار ریال.

مرتبہ ی اول - جریمہ نقدی معادل مبلغ ده هزار ریال .

مرتبہ دوم - جریمہ نقدی معادل مبلغ ده هزار ریال و نصب پارچه درمحل واحد ومعرفی از رسانه های گروهی به عنوان گرانفروشی .

گرانفروشي از مبلغ بيش از دو هزار ريال تا مبلغ پانصد هزار ريال .

مرتبۀ ي اول - جريمه نقدي از مبلغ ده هزار ريال تا پنج برابر ميزان گرانفروشي .

مرتبۀ ي دوم - جريمه نقدي از مبلغ ده هزار ريال تا پنج برابر ميزان گرانفروشي و نصب پارچه در محل واحد به عنوان گرانفروش .

مرتبۀ ي سوم - جريمه نقدي از مبلغ ده هزار ريال تا پنج برابر ميزان گرانفروشي ، نصب پارچه در محل واحد و معرفي از رسانه هاي گروهي به عنوان گرانفروش .

ج - گرانفروشي از مبلغ بيش از پانصد هزار ريال تا مبلغ پنج ميليون ريال :

مرتبۀ ي اول - جريمه نقدي از پنج تا هشت برابر ميزان گرانفروشي .

مرتبۀ ي دوم - جريمه نقدي از پنج تا هشت برابر ميزان گرانفروشي و نصب پارچه در محل واحد به عنوان گرانفروش .

مرتبۀ ي سوم - جريمه نقدي از پنج تا هشت برابر ميزان گرانفروشي ، نصب پارچه در محل واحد و معرفي از رسانه هاي گروهي به عنوان گرانفروش

د - گرانفروشي بيش از پنج ميليون ريال :

مرتبۀ ي اول - جريمه نقدي از هشت تا ده برابر ميزان گرانفروشي .

مرتبۀ ي دوم - جريمه نقدي از هشت تا ده برابر ميزان گرانفروشي و نصب پارچه در محل واحد به عنوان گرانفروش .

مرتبۀ ي سوم - جريمه نقدي از هشت تا ده برابر ميزان گرانفروشي ، نصب پارچه در محل واحد و معرفي از رسانه هاي گروهي به عنوان گرانفروش

مادۀ ي ۲۲ - داروخانه موظف است كليۀ ي كالاهاي خريداري شده را مستمرا تا اتمام موجودي عرضه نمايد و در صورت خودداري از عرضه به مجازاتهاي زير محكوم ميشود :

مرتبۀ ي اول - اخطار كتبي با درج در پرونده و الزام به عرضه ي كالا ها با قيمت تعيين شده.

مرتبۀ ي دوم - جريمه نقدي تا مبلغ پانصد هزار ريال .

مرتبۀ ي سوم - قطع سهميه تا مدت سه ماه .

مرتبۀ ي چهارم - تعطيل موقت تا يكسال .

مادۀ ي ۲۴ - داروخانه موظف است طبق ساعات تعيين شده خدمات مربوطه را ارائه نمايد مگر با دليل موجه و يا با اطلاع كتبي و نظر سازمان منطقه اي بهداشت و درمان محل و در غير اين صورت متخلف به مجازاتهاي زير محكوم ميشود:

مرتبۀ ي اول - تذکر .

مرتبۀ ي دوم - اخطار كتبي با درج در پرونده .

مرتبۀ ي سوم - جريمه ي نقدي تا پنجاه هزار ريال .

مرتبۀ ي چهارم - جريمه ي نقدي تا پنجاه هزار ريال .

تبصره ي ۱ - در صورتي كه داروخانه قبل از پايان ساعات تعيين شده از ارائه ي خدمات داروئي خودداري

نماید ، مرتبه ي اول تذکر ، مرتبه ي دوم اخطار کتبي ودرج در پرونده ، مرتبه ي سوم جریمه ي نقدي تا پنجاه هزار ريال و مرتبه ي چهارم جریمه ي نقدي تا یکصد هزار ريال .

تبصره ي ۲ - داروخانه هاي شبانه روزي در صورت عدم رعايت مفاد اين ماده علاوه بر تعزيرات ذکر شده در مرتبه ي پنجم تا یکسال تعطيل خواهند شد .

ماده ي ۲۵ - درمناطقي که داروخانه منحصر به فرد باشد و داروخانه بر طبق مواد اين قانون تا یکسال به تعطيل موقت تعزير شود، پروانه تاسيس از متخلف سلب و به فرد واجد شرايط ديگري واگذار میگردد و متخلف تا پنج سال حق گرفتن مجدد پروانه ي تاسيس داروخانه را نخواهد داشت و به هر حال داروخانه نبايد تعطيل گردد.

بخش ۲- شير خشك و غذاي كودك:

ماده ۲۴ - شير خشك شيرخواران بايد داراي مجوز ورود از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي بوده و از طريق شبكه هاي توزيع كنده ي مورد تاييد اين وزارت در اختيار داروخانه ها قرار گيرد و داروخانه نيز بايستي آن را در ازاء دريافت كوپن معتبر و با قيمت رسمي به متقاضي ارائه نمايد (شير خشك هاي رژيمي صرفا بايستي با نسخه پزشك و با قيمت رسمي به مصرف كننده عرضه شود.)
تخلف از اين امور جرم بوده و متخلف به مجازاتهاي زير محكوم ميشود:

الف - در صورت عدم عرضه ي شير خشك ، مجازاتهاي مذكور در ماده ي ۲۳ اين قانون .

ب - در صورت گرانفروشي ، مجازاتهاي مذكور در بند الف ماده ي ۱۹ اين قانون .

ج - در صورت عرضه ي شير خشكهاي رژيمي بدون نسخه ي پزشك مجازاتهاي مذكور در ماده ي ۱۸ اين قانون .

د - در صورت تهيه و عرضه و فروش شير خشك شير خواران بدون مجوز ، مجازاتهاي مذكور در ماده ي ۱۳ اين قانون .